

POZYWANY (37) *part praet pass impf*

pozywany (24), **pozywan** (13).

o jasne; w formach złożonych a jasne; w formach niezłożonych: -ån, -ana.

sg m N pozywań (12), pozywany (3); ~ (attrib) -any (1); ~ (praed) -ån (12), -any (2); -ån GroicPorz (3), UstPraw (2), Mącz (2); -ån : -any SarnStat (5:2). \diamond f N (praed) pozywana (1). \diamond pl N m pers pozywani (21).

Składnia dopełnienia sprawcy: pozywan(y) od kogo SarnStat (4), przez kogo (2) GroicPorz, UstPraw. Sł stp s.v. pozywać, Cn, Linde brak.

1. Wzywany jako oskarżony do sądu (36) : Tacy co są w dalekich stronach mają być pozywani na mieścach zacnych albo w parochiey w ktoreyby miał osiadłość UstPraw H3; Competit in eum actio, Ma być poziwan/ może być przed prawo podągniön. Mącz 295c; Postulari ad iudicium, Być poziwan. Mącz 315c; Przeciwno Przywileiowi niech zaden pozywan nie będzie. SarnStat 62; Brat oddzielony mianowicie, a nieoddzielony spólnie, pozywany bydź ma. SarnStat 591, 144.

pozywan(y) o kogo, o co (10): UstPraw B; Iest nád to y takich wiele/ ktorzi swoich rzeczy spornie wzywają/ we dnie y w nocy piją/ [...] ktorzi iednak wedle obyczaju nálezego o to niebywają pozywani [vocentur]. ModrzBaz 32; Bezecni są/ ktorzy czwarty raz o potwarstwo bywają pozywani. SarnStat 150; Miefczanie/ ktorzy ziemskie imiona mają/ gdy będą o nie pozywani od kogo/ zachowamy sie wedle prawa. SarnStat 240, 496, 502, 661, 746, 808, 918.

pozywan(y) do kogo, do czego (8): do Starosty nie ma bydź zaden pozywany/ iedno o wybićie paniéy wiano mającéy/ y o świeże zloczynstwo. SarnStat 496, 496. Cf »pozywan(y) do sądu«.

pozywan(y) przed kogo (2): czy wsitczy ktorzi prawa nie othpowiedne maia a imi sie na roku pospolithem zwikli zakladacz przed wowoda [lege: wojewodę] i wicesgerenta maia bicz poziwani ZapWar 1545 nr 2646; A iefliżeby też Burmistrz był Duchowného albo swietckiego którego poddaného nálezego/ tedy przed iego paná albo vrzędniká ma bydź pozywan SarnStat 271.

pozywan pro aliqua re [= za co] (1): Do Starosty nie ma nikt bydź pozywan ieno pro recenti crimine: czego rok y łżeć niedziél. SarnStat 496.

W połączeniu szeregowym (1): SarnStat 435 cf »na sejm pozywany«.

W charakterystycznych połączeniach: pozywany do starosty (2); pozywan(y) o dług, o imiona, o kmiecie zbiegłe (3), o potwarstwo, o rzeczy ziemskie (2), o stawienie poddanych, o wybićie paniej wiano mającej, o złodziejstwo; pozywan(y) przed pana, przed urzędnika [pańskiego], przed wicesgerenta, przed wojewodę; pozywany przez istca, przez sługę miejskiego; pozywan(y) na miejscach zacnych, w parochiey; pozywany mianowicie [= imiennie], nieuważnie, spolnie, upornie.

Wyrażenia: »za dworem [= sądem królewskim] pozywany« (1): zyczyłbym tego bráciey swey y łobie/ abyłmy [...] o obronie kráioy Ruskich [...] pilnie rádźili. [...] bo ich [ruskich braci] więc tym zbywano/ że pilniey o czym inżym rádźić/ albo o tym iakobyłmy zá dworem nie byli pozywani. *VotSzl* B3.

»w [jakiej] rzeczy pozywan« (1): VStawiamy/ iż gdy kto przeciwko swému Przywileiowi w którýkolwiek rzeczy będzie pozywan/ y vkaże swóy przywiléy v sądu: niech tráci kopę grofzy SarnStat 62.

»pozywan(y) przez list, listownym pozwem, per edictum« [szyk 3:2] (2:1:2): Ludzie Rycerfkiego ftanu/ ktorzy pod Mieyfką władzą imienie máią/ listownym pozwem pod pieczęcią Woytowfką/ przes ługę Mieyfkiego/ thák bywáią pozywáni. *GroicPorz* pv, n3v [2 r.]; ktorzy máią Práwo/ niech niebędą pozywáni/ iedno przez lifty náłzé [non citentur nisi per literas nostras *JanStat* 522] álbo Stárofty náłzégo/ y ci tylko przez lifty náłzé nie będą pozywáni. *SarnStat* 574.

»oblicznie pozywan« (2): Ale ci wśzyfcy/ niedobrze łye tu podobno wśzytkim łowom w tym Práwie przypátrzyli/ w ktorych miánowicie wyrażono obyczay pozywánia gdy położono/ *tribus edictis citatus*, gdzie łye nie okázuie áby oblicznie miał być pozywan/ ále *per Edictum*. *GroicPorz* n3v, n3.

»pozywan przez przywołanie« (1): iże w Krákovie Mężoboycá tym obyczáiem niebywa pozywan *per edictum*, iedno przes przywołanie *GroicPorz* n3v.

»pozywan(y) do sądu« [szyk 4:2] (6): Świecki człowiek niema być pozywan do ładu Duchownego o rzeczy ziemfkie áni o dług pożyczány/ áni vmowiony. *UstPraw* B; Tákże gdy będziemy w ziemiách Wielkiéy Polfki/ tylko z tychże ziem łzláchtá do ładu Dworu náłzégo ma byđż pozywáná [*citari, ad iudicium Curiae nostrae debebunt JanStat* 542]. *SarnStat* 144; Rector/ żaki y Studenty łwé [...] ma moc ładzić: áni dla tego żacy y Studenci z ich towarzyszącami y łeruitory do inégo ładu nie máią byđż pozywáni [*nec appellans per aliquem Iudicem JanStat* 219]. *SarnStat* 203, 661, 746, 918.

»na sejm pozywany« (1): A *in excessu criminali*, przez Hetmáná podług łtárych praw y zwyczáiów/ z Rotmístrzami y z Porucznikámi/ ktorych może dośiáć/ záláđziwfy łáwicę zwykłym obyczáiem/ ładzeni y karáni/ álbo ná Séym od łtrony pozywáni byđż máią. *SarnStat* 435.

»na trybunał pozywany« (1): A iżby tym rychley y łpráwiedliwicy/ te prowentá [...] oddawáne były: tedyby tego potrzebá/ żeby ci wśzyfcy ktorzyby ábo nierychło/ ábo niedbale/ to co powinność ich niešie/ czynili/ ná Trybunał/ ták Piotrkowfki iáko y Lubellki/ *inter causas officij*, pozywáni y przed inśzymi łpráwami ładzeni bywáli *VotSzl* E2.

Szeregi: »gaban albo pozywan« (1): Kto komu ręczy zá iáki dług [...] / á on co zań ręczono nie uczyni dofyć: tákowy rękoymia iefli łłownie ręczył/ [...] będyeli miał pokoy o ono rękoiemftwo rok y łzełć niedzyel/ iż niebędye przes iftcá gában álbo pozywan: tedy zá dáwnośćią powodu zniknie. *UstPraw* F4v.

»pozywany i sądzony« (1): *VotSzl* E2 *cf* »na trybunał pozywany«.

»nie pozywany ani turbowany« (1): A gdy tákowy kwit Prowizorowie pomienieni mieć będą/ iuż zátym ni od kogo nie mogą byđż pozywáni áni turbowáni. *SarnStat* 443.

2. *Wzywany; przen* [na co = w jakim celu] (1) : Duży to kiy Dawidow ná Goliafzá piekielnego/ á dźiwnie od Kościelnych Doktorow zálecony/ y pożytecznie od wiernych Bożych/ [...] ná wśzelkich pokus odegnánie zdawná pozywány/ krzyż święty *LatHar* 580.

Synonimy: 1. *pociągany, przywodzony*.

Cf **POZYWAĆ**